

IZVJESTAJ IZ REGIJE: HRVATSKA: HAG SUMNJICI JOS TROJICU HRVATSKIH GENERALA

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Hag zeli razgovarati s trojicom bivskih hrvatskih vojnih voda, cemu se oni

Pise: Drago Hedl iz Osijeka (TU No. 290, 18-22 novembar, 2002)

Iako se Hrvatska i dalje opire izrucenju Janka Bobetka - nekadasnjeg

nacelnika Glavnog stozera Hrvatske vojske (HV) - tuzioci Tribunala

zahtijevaju da pred haskim istraziteljima u Zagrebu svjedoce jos trojica

bivskih casnika: jedan nekada glavnozapovijedajuci, kao i dvojica

umirovljenih generala.

Za razliku od Bobetka, koji je optuzen za zlocine protiv covjecnosti

(pocinjene u Medackom dzepu 1993.), potonja se trojica jos uvijek ne

terete ni za sto.

Na saslanje pred haskim istraziteljima u Zagrebu pozvani su admiral

Davor Domazet (kao umirovljeni nacelnik Glavnog stozera), te generali Ivan

Korade i Mladen Markac.

Domazetu je poziv stigao 5. studenoga/novembra, a drugoj dvojici deset

dana kasnije.

Sva trojica umijesana su u kontroverzne vojne operacije koje su, u

razdoblju od 1991. do 1995., vodjene u ratu kojima je Hrvatska nastojala

osloboditi svoja okupirana područja.

Domazet i Markac zapovijedali su jedinicama koje su sudjelovale u ofanzivi

na Medacki džep, prilikom koje je ubijeno preko 100 srpskih civila.

Rijec je o istoj vojnoj operaciji zbog koje je protiv Bobetka, kao

glavnozapovijedajućeg hrvatskih snaga, u Hagu podignuta optužnica.

Korade je - kao zapovednik elitne Sedme gardijske brigade, poznatije pod

nazivom "Pume" - vjerojatno pozvan da bi odgovorio na pitanja koja se

odnose na operaciju Oluja. Bila je to ofanziva prilikom koje su, u

kolovožu/avgustu 1995., zauzeti grad Knin i citava regija Krajine, koja se

do tada nalazila pod srpskom kontrolom.

Haski istražitelji još uvijek nisu saopćili javnosti zbog čega je ovim

osobama upućen poziv.

Medjutim, za razliku od Bobetka, koji je izjavio da bi prije umro no što

bi otisao u Hag, spomenuta trojica umirovljenih nagovijestili su da će se

odazvati na razgovor s istražiteljima.

Paznja javnosti prije svega usmerena je na admirala Domazeta, nekadasnjeg

nacelnika Glavnog stožera koji se u rujnu/septembru 2000. nasao u grupi od

ukupno 12 visokih časnika, koji su po nalogu predsjednika Stjepana Mesica

umirovljene. Povod za umirovljenje bile su uplitanje u politicki zivot

zemlje.

Naime, spomenuta dvanaestorica potpisala su otvoreno pismo u kojem su se

negativno izrazila o politici hrvatskog predsednika i aktualne vlasti,

izabranih nakon smrti nacionaliste Franje Tujmana (1999.).

"Ukoliko sam negdje pogriješio, a osobno smatram da nisam, spreman sam bez

ikakvog oklijevanja izvršiti svoju dužnost", rekao je Domazet povodom

poziva i javno izjavio da je voljan suradjivati.

Cinjenica da je netko pozvan svedociti jos uvek ne znaci da ce protiv

njega biti podignuta i optuznica - u Hagu je do sada, uostalom, svjedocilo

više tisuća ljudi. No, Domazet je već rekao da će prihvatiti ono što ga

ceka, te da će se, "ukoliko sudbina bude tako htjela", suociti i s

optuzbama za ratne zlocine.

Korade i Markac takodje su izjavili da ce se odazvati pozivu istrazitelja

haskog suda.

Admiral Davor Domazet stupio je u hrvatske oruzane snage kada su one i

osnovane - lipnja/juna 1991. Neposredno prije toga završio je

jednogodisnju Ratnu skolu (za opcenarodnu obranu) Jugoslavenske narodne

armije (JNA) u Beogradu.

Postao je šef Obavjestajne uprave Oružanih snaga Republike Hrvatske (RH),

da bi 1998. bio imenovan i za načelnika Glavnog stožera HV-a.

Očekuje se da će haski istražitelji od Domazeta zatražiti podatke o ulozi

koju je odigrao u operaciji Medački džep, izvedenoj u rujnu/septembru

1993., kada su tokom povlačenja hrvatske snage počinile teške ratne

zločine.

Preko stotinu civila srpske nacionalnosti tom je prilikom ubijeno, pri

čemu su neka od tih ubojstava počinjena na zvjerski način.

Prema naredjenju optuženog generala Janka Bobetka, Domazet je nadgledao

povlačenje hrvatskih jedinica, koje je prethodno bilo dogovoreno s trupama

Ujedinjenih naroda. Otuda je Domazet vjerovatno raspolagao informacijama o

onome što se događalo na terenu.

Haske istražitelje će, izvjesno je, naročito zanimati je li Domazet o

počinjenim zločinima izvijestio hrvatsko rukovodstvo, kao i je li

zahtijevao da se krivci za zločine kazne. Ukoliko pak ne bude ponudio

nikakve dokaze, za spomenute masakre mogao bi biti optužen zbog zapovjedne

odgovornosti.

General Markac u vrijeme operacije Medak obavljao je dužnost zapovjednika

hrvatske Specijalne policije - formacije koja je inace u nadležnosti ministarstva unutarnjih poslova, ali je u ratnim okolnostima direktno potčinjena Glavnom stozeru HV-a.

Smatra se da jedinice Specijalne policije nisu ulazile u sam Medacki dzep, ali da su stitile bokove brigadama ciji su pripadnici sudjelovali u zlodjelima.

Ukoliko je to točno, malo je verovatno da su specijalci na bilo koji način odgovorni za zločine, ali je moguće da su o svemu što se desavalo ipak bili obavijesteni.

Za razgovor s umirovljenim generalom Ivanom Koradom haski istražitelji zainteresirani su najverojatnije što ih zanima njegova uloga u operaciji Oluja, prilikom koje su Knin, u kolovozu/avgustu 1995., zauzele hrvatske snage.

Počevši od 1991., Knin je bio preijestolnica samoproklamirane Republike Srpske Krajine (RSK), odnosno one hrvatske oblasti koju su zauzeli srpski separatisti.

Koradeova Sedma gardijska brigada bila je prva hrvatska jedinica koja je - nakon munjevite dvodnevne ofanzive i zauzeća gotovo citave Krajine - usla u Knin.

Isturene hrvatske jedinice tokom Oluje pocinile su zlocine nad Srbima:

zbog toga je Tribunal i podigao optuznicu protiv bivseg hrvatskog generala

Ante Gotovine, koji se od lipnja/juna 2001. nalazi u bjekstvu.

Haski istrazitelji ce s generalom Koradeom takodje mozda htjeti

razgovarati i o njegovom sudjelovanju u jos jednoj bici, onoj koja se u

Mrkonjic Gradu (Bosna i Hercegovina, BiH) odigrala neposredno nakon Oluje.

U jesen 1995., hrvatske su trupe zajedno sa snagama bosanskih Hrvata usle

u taj grad, istiskujuci iz njega srpske snage.

Kada su se pak, u proljece 1996. - a u skladu s Dejtonskim mirovnim

sporazumom, po kome je Mrkonjic Grad pripao entitetu bosanskih Srba

(Republika Srpska, RS) - hrvatske trupe povukle, bila je otkrivena masovna

grobница u kojoj se nalazio 181 les.

Vlasti RS-a i haski istrazitelji pokrenuli su odvojene istrage; prema

njihovim nalazima, barem 106 zrtava bilo je ubijeno nakon sto su

zarobljene.

Poput admirala Domazeta, i generali Korade i Markac izjavili su da ce

suradjivati s haskim istraziteljima.

Cini se da je u Hrvatskoj nastupio svojevrsan preokret, buduci da dvojica

dosadašnjih haskih optuženika - generali Gotovina i Bobetko - tvrde da ne priznaju Haski Tribunal.

Nakon što je protiv njega podignuta optužnica, Gotovina je pobjegao i još uvijek se skriva; Bobetko je odbio primiti optužnicu, tvrdeći da ona nije podignuta protiv njega, nego protiv Hrvatske i njenog legitimnog rata.

Bobetkova optužnica u rujnu/septembru dovela je i do snažnih protesta ekstremne desnice. Strahujući od mogućeg pada koalicijske vlade, premijer Ivo Račan odbio je izručiti osamdesetjednogodišnjeg generala. Hrvatska je uputila prigovor Žalbenom vijeću Međunarodnog suda za ratne zločine.

U tom se dokumentu, koji tek treba biti razmatran, navodi kako je spomenuta optužnica protivna hrvatskom Ustavu, kao i da nije u skladu ni s izvjesnim haskim odredbama. Funkcioneri Tribunala, međutim, neslužbeno tvrde da dotične primjedbe nisu pravno zasnovane, uslijed čega će najvjerojatnije biti odbačene.

Raçan je zatražio da o svemu tome i hrvatski Ustavni sud izrekne svoj stav. Somenuto tijelo donelo je odluku po kojoj je, uprkos tome što je napad na Međak bio legitiman, Haski Tribunal ipak nadležan za podizanje optužnice protiv Bobetka.

Državni funkcioneri neslužbeno tvrde da je pristup Ustavnom sudu ispravan,

ali i priznaju da strahuju od toga da ce sudjenja za ratne zlocine - na

koja bi trebalo da budu izvedene osobe koje imaju status nacionalnih

heroja - samo osnaziti vec postojece predrasude o Hagu.

Racanu ce veijest da su trojica nekadasnjih casnika ipak pristala na

saradnju sigurno predstavljati olaksanje, s obzirom da je njegova zemlja -

odbijajuci izruciti generala Bobetka Haskom Tribunalu - vec ozbiljno

dovela u pitanje svoje odnose s medjunarodnom zajednicom.

Drago Hedl je novinar splitskog tjednika Feral Tribune i redovni suradnik

IWPR-a.

Focus: International Criminal Tribunal for the former
Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvjestaj-iz-regije-hrvatska-hag-sumnjici-jos>